SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1001

av Merit Frost Lindberg m.fl. (M)

Diskriminering av kvinnors företagande

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av lagstiftningen så att lokala majoriteter i regionerna inte kan begränsa det fria vårdvalet och därmed också diskriminera kvinnors företagande på ideologisk grund och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har på många områden kommit långt i jämställdhetsarbetet och framhålls ofta som ett föregångsland. Men när det gäller kvinnors företagande är situationen en helt annan. Sverige är fortfarande bland de sämsta länderna inom EU när det gäller andelen kvinnliga företagare.

Den låga andelen kvinnliga företagare begränsar Sveriges tillväxt och innebär att samhället går miste om den utveckling och samhällsnytta som fler företag drivna av kvinnor skulle kunna bidra med. Det är dessutom en grundläggande jämställdhetsfråga. När färre kvinnor driver företag innebär det också att kvinnor har mindre kapital och lägre förmögenhet än män. Sverige behöver därför kraftfulla åtgärder som underlättar för fler kvinnor att starta företag och som ger dem stabila och långsiktiga förutsättningar att driva och utveckla sina verksamheter.

Vårdval Stockholm är ett system inom Region Stockholm som ger invånarna möjlighet att själva välja vårdgivare inom en rad offentligt finansierade vårdområden. Grundprincipen är att patienterna ska ha frihet att välja den vårdgivare som passar dem bäst, oavsett om verksamheten bedrivs i privat eller offentlig regi.

Sedan vårdvalsreformerna infördes 2010 har Stockholmsregionen varit en föregångare i arbetet med att utveckla det fria vårdvalet. Genom att successivt införa och utöka vårdvalen har patienternas valfrihet stärkts samtidigt som tillgängligheten förbättrats, vårdköer kortats och effektiviteten ökat. Reformen har också haft stor betydelse för kvinnors möjligheter att starta och driva företag. Välfärdsbranschen utmärker sig som den enda bransch där kvinnor utgör en majoritet av företagarna.

Under mandatperioden 2022–2026 valde det S-ledda styret i Region Stockholm, tillsammans med Centerpartiet, Miljöpartiet och Vänsterpartiet, att genomföra åtgärder med en helt annan politisk inriktning. Trots de positiva effekterna av det fria vårdvalet inleddes en omfattande omställning där flera vårdval begränsades eller avvecklades och en betydligt större del av vården skulle bedrivas i regionens egen regi.

Denna politik hotar inte bara patienternas valfrihet utan slår också mot kvinnors företagande inom en av Sveriges största samhällssektorer. Vård och omsorg är områden där kvinnor dominerar arbetsmarknaden och där det finns stora möjligheter för fler kvinnor att använda sin kompetens till att starta och utveckla egna företag. När privata vårdalternativ begränsas försämras samtidigt förutsättningarna för dessa kvinnor att bli företagare och arbetsgivare.

Den inriktning som det socialdemokratiskt ledda styret valde i Stockholmsregionen innebär därmed en politik som diskriminerar kvinnors företagande och motverkar jämställdheten. Genom att av ideologiska skäl begränsa privat drivna verksamheter inom välfärden dras mattan undan för en bransch där kvinnliga företagare är särskilt väl representerade. Kvinnors möjligheter att äga, driva och utveckla företag försämras när politiska beslut gör det svårare eller omöjligt för privata alternativ att fortsätta sin verksamhet.

Det är särskilt anmärkningsvärt att en politik som säger sig värna jämställdheten samtidigt missgynnar kvinnligt företagande inom den sektor där kvinnor har lyckats etablera sig som företagare i störst utsträckning. Sverige behöver fler kvinnliga företagare, men i stället riskerar dessa beslut att minska både antalet företag och möjligheterna för kvinnor att bygga upp eget kapital och ekonomisk självständighet.

Företagen är en avgörande del av vår välfärd. De skapar arbetstillfällen, främjar innovation och bidrar till ekonomisk tillväxt som kommer hela samhället till del. Att öka andelen kvinnliga företagare är därför centralt för ett mer jämställt Sverige. Kvinnors företagande måste uppmuntras och ges möjlighet att växa, inte begränsas genom politiska beslut som särskilt drabbar kvinnodominerade branscher.

För att säkerställa att kvinnors företagande inte diskrimineras på ideologiska grunder bör riksdagen ge regeringen till känna att den bör lägga fram förslag som förhindrar lokala och regionala politiska majoriteter från att begränsa det fria vårdvalet.

Merit Frost Lindberg (M)

Joanna Lewerentz (M)

Lotta Högström (M)

Sophia Granswed Baat (M)

Maria Stockhaus (M)

Mårten Blix (M)

Leif Gripestam (M)

Lars Beckman (M)